

ПРАВОСУДНА АКАДЕМИЈА

Број. 10
20. 12. 2 2022 год
БЕОГРАД, ТЕРАЗИЈЕ 41

Програм рада

Агенције за спречавање корупције за период 2023-2027. године

Драган Сикимић, кандидат за директора Агенције за спречавање корупције

Децембар, 2022. године

Уводне напомене

Агенција за спречавање корупције (Агенција) је самосталан и независан државни орган, који за обављање послова из своје надлежности одговара Народној скупштини и има својство правног лица.

Законом о спречавању корупције (Закон), уређују се правни положај, надлежност, организација и рад Агенције, правила о спречавању сукоба интереса при обављању јавних функција, кумулација јавних функција, пријављивање имовине и прихода јавних функционера, поступак у коме се одлучује о постојању повреде овог закона и друга питања која су значајна за спречавање корупције.

Агенција је кључни орган када је у питању поступање по Закону о финансирању политичких активности и Закона о лобирању, где Агенција, између осталог, води поступке у којима се одлучује да ли постоји повреда овог закона и изричу мере у складу са овим законом.

Средства за рад Агенције обезбеђују се у буџету Републике Србије и из других извора, у складу са законом.

У свом раду, Агенција поступа по Закону о општем управном поступку и примењује друге релевантне законе и подзаконске акте.

Органи Агенције су директор и Веће Агенције.

Надлежности Агенције

Агенција, у складу са Законом:

- 1) надзире спровођење стратешких докумената, подноси Народној скупштини извештај о њиховом спровођењу са препорукама за поступање, даје одговорним субјектима препоруке како да отклоне пропусте у спровођењу стратешких докумената и иницира измене и допуне стратешких докумената;
- 2) доноси опште акте;
- 3) покреће и води поступак у коме се одлучује о постојању повреда овог закона и изриче мере у складу са овим законом;
- 4) решава о сукобу интереса;
- 5) обавља послове у складу са законом који уређује финансирање политичких активности, односно законом који уређује лобирање;
- 6) подноси кривичне пријаве, захтеве за покретање прекршајног поступка и иницијативе за покретање дисциплинског поступка;
- 7) води и објављује Регистар јавних функционера и Регистар имовине и прихода јавних функционера у складу са овим законом;
- 8) проверава извештаје о имовини и приходима које поднесу јавни функционери;
- 9) води и проверава податке из евиденција одређених овим законом;
- 10) поступа по представкама физичких и правних лица;

- 11) даје мишљења о примени овог закона на сопствену иницијативу или на захтев физичких или правних лица и заузима ставове од значаја за примену овог закона;
- 12) иницира доношење или измену прописа, даје мишљења о процени ризика од корупције у нацртима закона из области посебно ризичних за настанак корупције и мишљења о нацртима закона који уређују питања обухваћена потврђеним међународним уговорима у области спречавања и борбе против корупције;
- 13) истражује стање корупције, анализира ризике од корупције и сачињава извештаје са препорукама ради отклањања ризика;
- 14) надзире доношење и спровођење планова интегритета;
- 15) доноси програм обуке и упутство за обуку у области спречавања корупције и прати спровођење обуке у органима јавне власти;
- 16) обавља послове међународне сарадње у области спречавања корупције;
- 17) обавља и друге послове одређене законом.

Спречавање корупције, као стуб деловања Агенције, подразумева идентификовање појава и ситуација које пружају могућности за коруптивна понашања. Те могућности не морају неминовно да доведу до коруптивних дела, али су све време присутне у виду искушења за оне који у таквим окружењима раде. Осим идентификације, превентивна делатност обухвата и осмишљавање и успостављање механизма, чија је сврха да се могућности за појаву корупције отклоне пре него што доведу до коруптивног понашања. Агенцији су, такође, поверене и надлежности чији је циљ успостављање и спровођење надзора и контроле над правилним и сврсисходним коришћењем јавних овлашћења, која су дата функционерима како би могли да се старају о заштити јавног интереса у областима у којима спроводе своје дужности.

Такође, спречавање корупције подразумева јачање свести грађанки и грађана о њеној штетности, а сузбијање значајно доприноси креирању повољног привредног амбијента односно пословног окружења, које је од суштинског значаја како за даљи економски развој државе и привлачење нових, страних инвестиција, тако и за напредак у процесу преговора за пуноправно чланство у Европској унији.

Мисија

Заштита јавног интереса кроз спречавање корупције и обезбеђење законитог и сврсисходног располагања јавним ресурсима у сарадњи са грађанима, цивилним друштвом и државним органима.

Визија

Смањене могућности за вршење коруптивних радњи, оснажени капацитети Агенције и унапређена лична и институционална одговорност органа јавне власти уз активно учешће јавности у борби против корупције.

Организација и процеси рада у Агенцији

Унутрашња организација и кадрови

У Агенцији је образовано десет сектора:

1. Сектор за контролу финансирања политичких активности;
2. Сектор за проверу имовине;

3. Сектор за сукоб интереса и питања лобирања;
4. Сектор за превенцију и јачање интегритета;
5. Сектор за сарадњу са медијима и цивилним друштвом;
6. Сектор за регистре и евиденције;
7. Сектор за правне послове;
8. Сектор за спољне послове и стратешки развој;
9. Сектор за опште послове;
10. Сектор за истраживање и аналитику;

Кадрови

Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Служби Агенције омогућава 162 запослена на 125 радних места, односно 157 државних службеника и пет намештеника.

На дан 28. новембра 2022. године у Служби Агенције запослено је 94 лица на неодређено време, четири изабрана и два лица на одређено време. У Агенцији је ангажовано и девет лица по уговору о привременим и повременим пословима.

Процеси рада

Процеси рада у Агенцији су значајно унапређени у односу на 2018. годину, када сам ступио на дужност директора Агенције. Континуирано сам се бавио идентификовањем слабости функционисања институције, као и проналажењем одговарајућих решења. Агенција је, током трајања мог мандата, у целости увела **финансијско управљање и контролу** и, поред **Стратешког плана Агенције**, усвојила и **Стратегију управљања ризицима**. Са циљем унапређења поверења грађана у рад Агенције и јачања транспарентности овог државног органа, Агенција је оба ова документа објавила на својој интернет презентацији.

На годишњем нивоу Агенција израђује **Оперативни план** за спровођење Стратешког плана Агенције и прати његову примену на кварталном и годишњем нивоу.

Након пет година обављања мандата увидео сам и додатни простор за унапређење процеса рада тако да би нови програм рада обухватио и нешто другачију организациону структуру Агенције, имајући у виду да је искуство показало потребу да се одређене надлежности и организационе јединице другачије групишу, како би Агенција још ефикасније одговорила на захтеве из тих надлежности.

Контекст

Агенција за спречавање корупције је, уз подршку УСАИД Пројекта за одговорну власт, 2019. године израдила **Стратешки план Агенције за период 2019-2023.** године, дефинишући притом стратешке и оперативне циљеве, на основу којих је, на годишњем нивоу израђивала годишњи Оперативни план и пратила његово спровођења у контексту остваривања стратешких и оперативних циљева. Како ће у 2023. години да се заврши важеће постојећег Стратешког плана, намера Агенције је да изради нови стратешки план за наредних пет година. Програм рада, који подносим, ослања се на моју процену будућих стратешких и програмских приоритета Агенције, а на основу петогодишње праксе руковођења овом институцијом, као и научених лекција у том процесу. У том смислу, износим циљеве које планирам да остварим у периоду од 2023. до 2027. године, уколико будем изабран на функцију директора Агенције.

ЦИЉЕВИ

ЦИЉ 1: Обезбедити даље јачање капацитета запослених у Агенцији

Тренутно стање

Запосленима у Агенцији доступне су различите врсте професионалног усавршавања и она служи као пример институције у којој се запосленима такво усавршавање континуирано омогућава и обезбеђује. Како је то предвиђено Ревидираним акционим планом за Поглавље 23-Потпоглавље Борба против корупције, усвојеним у јулу 2020. године, сваке године, укључујући и 2022. годину, најмање 2/3 запослених је похађало обуке у вези са механизмима спречавања корупције предвиђеним Законом о спречавању корупције и другим релевантним прописима.

Планирани исходи

Запосленима у Агенцији омогућено је фокусирано, специјализовано и планирано професионално усавршавање у складу са чл. 6 УН Конвенције против корупције.

Кључне активности са временским оквиром спровођења

Током 2023. године спроводиће се обуке, у складу са претходно израђеним плановима, укључујући и професионално усавршавање планирано кроз међународне пројекте, као и наставком сарадње са Националном академијом за јавну управу (НАЈУ).

Израда (нове) анализе потреба за обукама, пратећи искуства и претходне програме усавршавања запослених (2023).

Израда плана и програма спровођења обука (2023) за период 2023. до 2027. године.

Идентификација извора финансирања – буџет, донаторска подршка и други извори (2023).

Спровођење обука (2024-2027) – континуирано.

Израда нове анализе потреба за обукама, евентуална ревизија плана и програма спровођења обука, као и идентификација и обезбеђивање извора финансирања, биће поновљени 2025. године.

Одговорна лица за спровођење

Директор Агенције, помоћници (руководиоци сектора).

Кључни партнери

НАЈУ, партнери из међународне заједнице, партнерске агенције и органи.

Извори финансирања

Буџет РС (буџет Агенције), донатори из међународне заједнице (донаторска подршка).

ЦИЉ 2: Обезбедити даље јачање информационо-комуникационих и техничких капацитета Агенције

Тренутно стање

Агенција је у периоду од 2018. до 2022. године, унапредила јединствени пословни систем Агенције – eDocumentus, успоставила електронску писарницу и увела електронско пословање.

Реконструисан је Дата центар и уграђен је дизел-електрични агрегат, уграђен је централни уређај за непрекидно напајање (централни УПС), извршена је ревитализација постојећих УПС уређаја у Дата центру, извршено је структурно каблирање локалне мреже оптичким и бакарним кабловима, извршена је замена серверске опреме (сервери), замена активне и пасивне мрежне опреме (*централни и периферни свичеви*), замена радних станица, замена периферне опреме (*штампачи и скенери*). Израђен је нови интернет и интранет портал.

На основу потписаног Протокола о међусобној сарадњи са Канцеларијом за информационе технологије и електронску управу, обезбеђена је пуна подршка у виду приступа јединственој информационо-комуникационој мрежи електронске управе и сервисима које пружа Канцеларија. Овим протоколом обезбеђене су софтверске лиценце у износу од 26.000.000 динара и обезбеђен је приступ Државном дата центру за успостављање локације за чување података у случају природних катастрофа.

Агенција је успоставила све услове за размену података кроз Национални криминалистичко-обавештајни систем (НКОС).

Безбедност информационог система и база података је унапређена кроз различите модалитете, као што је систем заштите информација, који укључује и спречавање губитка података, као и заштиту мрежног саобраћаја најсавременијим технологијама.

Планирани исходи

Агенција је оспособљена да, кроз механизме информационо-комуникационих технологија, размењује документе и информације са надлежним институцијама, истовремено штитећи их, као и информационо-комуникациону инфраструктуру на одговарајући начин.

Кључне активности са временским оквиром спровођења

Даље праћење техничког развоја Републике Србије, прилагођавање комплетне хардверско-софтверске инфраструктуре Агенције највишем достигнутом нивоу у Републици Србији – додатно унапређење програмских и инфраструктурних капацитета Агенције (хардвер и софтвер) – (континуирано).

Прилагођавање релевантне инфраструктуре Агенције (информационо комуникационе технологије) захтевима Националног криминалистичко-обавештајног система – НКОС (континуирано).

Успостављање, хардверско и софтверско одржавање на локацији за чување података у случају природних катастрофа (2023. и континуирано).

Одговорна лица за спровођење

Директор Агенције, помоћник – Сектор за опште послове.

Кључни партнери

Канцеларија за информационе технологије и електронску управу, Министарство информисања и телекомуникација, партнери из међународне заједнице.

Извори финансирања

Буџет РС (буџет Агенције), донатори из међународне заједнице (донаторска подршка).

ЦИЉ 3: Унапредити организациону и етичку културу у Агенцији

Тренутно стање

Тренутно важећи Стратешки план Агенције за период 2019-2023. године, поред стратешких и оперативних циљева усмерених на спровођење надлежности Агенције, предвиђа и кровни део плана, који се односи на мисију, визију и вредности.

Поред већ постојећих механизма оснаживања интегритета запослених у Агенцији, укључујући и обуке о етици и интегритету, наредни корак треба да буде унапређење организационе и етичке **културе** у Агенцији, како би Агенција била пример институције која је начинила и корак даље у изградњи унутрашње **етичке инфраструктуре**, водећи се мишљу да стратегија без културе није довољна.

Планирани исходи

Уведени су механизми унутрашње етичке инфраструктуре који се доследно примењују и запослени су на одговарајући начин обучени у овој области. Етичка и организациона култура уведена и у нови Стратешки план Агенције, који ће се радити за период **2024-2028.** године и то током 2023. године, имајући у виду да тренутни Стратешки план Агенције важи до краја 2023. године.

Кључне активности са временским оквиром спровођења

Спровођење обуке о грађењу култура односно организационој и етичкој култури за запослене (2023);

Увођење интерних механизма, укључујући и интерне акте (континуирано);

Процена ефеката увођења организационе и етичке културе у Агенцији (2025);

Одговорна лица за спровођење

Директор Агенције, помоћник-Сектор за превенцију и јачање интегритета, помоћник-Сектор за спољне послове и стратешки развој;

Кључни партнери

Експерти за етичку и организациону културу, партнери из међународне заједнице;

Извори финансирања

Буџет РС (буџет Агенције), донатори из међународне заједнице (донаторска подршка).

ЦИЉ 4: Оснажити сарадњу са кључним партнерима на националном и међународном нивоу

Тренутно стање

Када је реч о сарадњи на националном нивоу, Агенција је континуирано усмерена на идентификовање могућности за њено унапређење. Остварује одговарајућу директну комуникацију и координацију са свим надлежним институцијама, без обзира на то да ли са њима има закључене споразуме о сарадњи или не.

На међународном нивоу, Агенција је активан чинилац у многим мултилатералним иницијативама, а једнако је посвећена и развијању билатералне сарадње, како као иницијатор, тако и као институција којој се све више обраћају друге сродне институције, са циљем размене искуства. Међутим, неопходан је свеобухватан аналитички осврт на оба вида сарадње као и идентификација могућности за њихово унапређење.

Агенција је у потпуности укључена у све релевантне активности Републике Србије, које су усмерене ка пуноправном чланству у Европској унији, што је и званична политика и стратешки приоритет Републике Србије.

Планирани исходи

Спроведена је анализа досадашње сарадње на националном и међународном нивоу, идентификоване могућности за унапређење и конкретни кораци уврштени у годишњи оперативни план за 2024. годину, а у складу са новим Стратешким планом Агенције.

Унапређена је сарадња, размена и уједначавање антикоруптивних стандарда и праксе и интензивирано учешће у раду домаћих и међународних иницијатива и мрежа за спречавање корупције.

Кључне активности са временским оквиром спровођења

Анализа тренутног стања и потреба за потписивањем споразума са другим надлежним државним институцијама, укључујући и међународне препоруке (нпр. Препорука ГРЕКО о закључивању Споразума са Саветом за борбу против корупције из Петог круга евалуације) (2023).

Спровођење препорука из анализе, водећи рачуна о роковима из националних стратешких докумената и међународних извештаја (континуирано).

Организација координационих састанака, у складу са Стратешким планом Агенције, као и годишњим оперативним плановима (континуирано).

Укључивање у активности међуинституционалне координације, предвиђене међународним пројектима (континуирано).

Активно учешће у међународним евалуационим тимовима и међународној размени експерата (континуирано).

Одговорна лица за спровођење

Директор Агенције, помоћници-Сектор за спољне послове и стратешки развој, Сектор за правне послове, Сектор за превенцију и јачање интегритета, Сектор за проверу имовине, Сектор за контролу финансирања политичких активности.

Кључни партнери

Релевантни државни органи и институције, као што су Министарство унутрашњих послова, Министарство спољних послова, Министарство правде, Министарство за европске интеграције, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Министарство финансија, Републичко јавно тужилаштво и друга надлежна тужилаштва, судови и прекршајни судови, Државна ревизорска институција, Канцеларија Савета за националну безбедност и заштиту тајних података, Управа за спречавање новца и међународни партнери, као што су Група држава за борбу против корупције Савета Европе (ГРЕКО), Канцеларија УН за питања дроге и криминала, Мрежа институција за спречавање корупције, Мрежа институција које имају регистар лобиста, Европски партнери против корупције/Европска контакт мрежа за борбу против корупције.

Извори финансирања

Буџет РС (буџет Агенције).

ЦИЉ 5: Успоставити организационе јединице Агенције у Новом Саду и Нишу

Тренутно стање

По Закону о спречавању корупције, Агенција има право да образује организационе јединице изван свог седишта. Тренутно, Агенција нема организационе јединице ван свог седишта и све законом предвиђене надлежности обавља из Београда.

Планирани исходи

Агенција је образовала организационе јединице у Новом Саду и Нишу, потпуно функционалне, које обављају активности из надлежности Агенције, у сарадњи са дирекцијом.

Агенција се приближила грађанкама и грађанима, цивилном друштву, медијима и јавној администрацији на удаљеним подручјима и тиме повећала своју информисаност и ефикасност рада, доступност цивилном друштву и локалној јавној администрацији, чиме је унапредила делотворност политика и мера које доноси и спроводи.

Цивилно друштво и локална јавна управа су боље информисани, односно упознати са надлежностима, могућностима и радом Агенције.

Боље разумевање ситуације на терену и побољшана доступност Агенције цивилном друштву и локалној администрацији доприноси успостављању нових и унапређењу већ остварених облика сарадње.

Кључне активности са временским оквиром спровођења

Сагледавање стања у Новом Саду и Нишу - расположивих просторија (пословног простора) у Новом Саду и Нишу, у сарадњи са Републиком Србијом, АП Војводином и Градовима Нови Сад и Ниш (2023).

Сагледавање и обезбеђење буџетских (финансијских) могућности за прилагођавање и опремање просторија, додељених Агенцији у сврху образовања организационих јединица, у сарадњи са Републиком Србијом, АП Војводином и градовима Нови Сад и Ниш (2023 и 2024).

Сагледавање финансијских могућности и обезбеђивање средстава за прилагођавање и опремање просторија, додељених Агенцији у сврху отварања организационих јединица, у сарадњи са међународном заједницом - донаторима (2023. и први квартал 2024).

Пријем и обука запослених који ће радити у овим организационим јединицама (четврти квартал 2023. и прва половина 2024).

Почетак рада организационих јединица у Новом Саду и Нишу (трећи квартал 2024).

Одговорна лица за спровођење

Директор Агенције и помоћник – Сектор за опште послове.

Кључни партнери: Влада Републике Србије, Министарство финансија, Канцеларија за информационе технологије и електронску управу, Министарство информисања и телекомуникација, Управа за заједничке послове републичких органа, АП Војводина, Град Нови Сад, Град Ниш, партнери из међународне заједнице.

Извори финансирања: Буџет РС (буџет Агенције), буџет АП Војводине, Буџет Града Новог Сада, буџет града Ниша, донатори из међународне заједнице (донаторска подршка).